

Samfundet S:t Eriks verksamhetsberättelse år 2021

Samfundet S:t Erik är en ideell förening vars uppgift enligt stadgarna är

att sprida kännedom om Stockholms historia

att väcka intresse för bevarande av stadens från historisk, topografisk, konstnärlig eller kulturell synpunkt värdefulla kultur- och naturminnesmärken samt

att verka för tillgodoseende av historiska, estetiska och konstnärliga krav vid stadens omdaning och utveckling.

Samfundet S:t Erik är en medlemsbaserad och oberoende organisation. Förenande för samfundets medlemmar är intresset för Stockholm och Stockholms historia samt viljan att vara med och påverka stadens omdaning och utveckling. Mer att läsa om Samfundet S:t Erik och dess verksamhet finns på hemsidan www.samfundetsterik.se.

Konung Carl XVI Gustaf är sedan 1974 Samfundet S:t Eriks Höge beskyddare.

Året 2021 - coronaåret

Under året har coronapandemin fortsatt att härja i världen och påverkat samhället i stort. För Samfundet S:t Eriks del har pandemin i synnerhet påverkat medlems- och programverksamheten. Övriga verksamheter har trots restriktioner som både lättats och dragits åt under året kunnat fortgå i stort sett som vanligt. Årsboken har utkommit som planerat, anslag och priser har utdelats och yttranden har skrivits – i en mängd som tidigare inte skådats i samfundets historia. Styrelsemöten har hållits både digitalt via Zoom och när restriktionerna lättade på plats på Köpmangatan 5. Årsmötet 2021 genomfördes digitalt medan Höstmötet kunde genomföras på plats i Börshuset i Gamla stan.

Vänförening

Samfundet S:t Erik har sedan Stadsmuseet i Stockholms tillblivelse 1937 fungerat som dess vänförening, vilket 1984 bekräftades genom ett kommunalt beslut. Sedan 1986 är samfundet även vänförening till Medeltidsmuseet.

Modellen av kvarteret Cepheus, som det såg ut 1937 och som Samfundet S:t Erik lät göra till sitt 100-årsjubileum, överlämnades i 75-årsgåva till Stadsmuseet. Modellen är deponerad i Samfundet S:t Eriks lokal i Gamla stan till och med utgången av 2022.

Stadsmuseets och Medeltidsmuseets program har, när museerna varit öppna för allmänheten under coronaåret, varit tillgängliga för samfundets medlemmar, vilka erbjuds rabatter till vandringarna i museernas regi och visningar av museernas museilägenheter samt i butikerna.

Under vecka 46 engagerade Medeltidsmuseet och Stadsmuseet ett antal av samfundets medlemmar som volontärer vid en besökarundersökning som genomfördes på de båda museerna.

Samfundet S:t Erik och museerna har liksom tidigare år samarbetat vid föredrag som ägt rum i museernas respektive hörsalar.

Samarbetspartners

Samfundet S:t Erik har sedan 2009 en samverkansöverenskommelse med Strindbergsmuseet, Strindbergs Intima Teater samt K.A. Almgren Sidenväveri. Överenskommelsen innebär att dessa kan annonsera sina aktiviteter i informationsbladen eller i bilaga vid utskick av e-nyhetsbrev till samfundets medlemmar. Samfundets medlemmar erbjuds i sin tur fler medlemsförmåner såsom rabatter på entréer och inköp i museibutikerna samt på föredrag och föreställningar i samarbetspartnerns regi.

Även samfundets samarbetspartners har under delar av året hållit stängt.

Årsmötet 2021

Samfundet S:t Eriks årsmöte ägde rum tisdagen den 27 april 2021 digitalt via Zoom. Beslut enligt stadgarnas paragraf 10 fattades genom poströstning och redovisades på Årsmötet.

Årsmötet omvalde fil. dr Monica Andersson till ordförande. Till ordinarie ledamöter omvaldes civ.ek. Folke Dellström, skattmästare, och arkitekt Susanne Ingo, vice ordförande, samt nyvaldes journalist Lena Adelson Liljeroth. Till suppleanter omvaldes landskapsarkitekt Jonas Berglund och byggnadsantikvarie Suzanne Lindhagen, samtliga för en tid av två år.

Till ordinarie revisorer omvaldes auktoriserade revisorn Johanna Hellström och konstvetaren Hedvig Schönbäck. Till revisorssuppleanter omvaldes auktoriserade revisorn Pernilla Zetterström Varverud och byggnadsantikvarien Stephan Fickler, samtliga för en tid av ett år.

Till valberedning omvaldes byggnadsantikvarie Kersti Lilja, ordförande, arkitekt Ulf Agnér och byggnadsantikvarie och arkeolog Lisa Johansson Sarban, samtliga för en tid av ett år.

Årsmötet beslutade att medlemsavgiften för 2022 förblir oförändrad för enskild medlem och familjemedlem med 250 kronor respektive 100 kronor samt att avgiften för ständigt medlemskap (endast fysisk person) förblir oförändrad med 5 000 kronor.

Beträffande samfundets resultat för 2021 samt dess ställning vid årets slut, hänvisas till Samfundet S:t Eriks Årsredovisning för 2021.

Utdelning av Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris 2020, som skjutits upp till årsmötet 2021, delades ut samtidigt med belöningsplaketten och pris för 2021 vid en liten ceremoni på Samfundet S:t Eriks kansli dagen före årsmötet. Pristagarna deltog även på det digitala årsmötet.

Styrelse, revisorer och valberedning

Samfundets styrelse, revision och valberedning har under året haft följande sammansättning.

Ordförande	fil. dr Monica Andersson	2022
Ledamöter:	journalist Lena Adelson Liljeroth	2023
	advokat Per Björkman	2022
	civ.ek. Folke Dellström, skattmästare	2023
	arkitekt Susanne Ingo, vice ordförande	2023
	arkitekt Laila Reppen, sekreterare	2022
	bebyggelseantikvarie Sebastian Ulvsgård	2022
Suppleanter:	landskapsarkitekt Jonas Berglund, klubbmästare	2023
	bebyggelseantikvarie Stina Hagelqvist	2022
	byggnadsantikvarie Suzanne Lindhagen	2023
	kulturarvet Sofia Meurk	2022
Adjungerade:	kansliansvarig Lisa Härmark	
	fil. mag. Lotta von Liewen Wistrand	
	stadsantikvarie Fredrik Linder	

Revisorer valda t o m årsmötet 2022:

Ordinarie: auktoriserade revisorn Johanna Hellström
konstvetare Hedvig Schönbäck

Suppleanter: auktoriserade revisorn Pernilla Zetterström Varverud
byggnadsantikvarie Stephan Fickler

Valberedning vald t o m årsmötet 2022:

byggnadsantikvarie Kersti Lilja, ordförande
arkitekt Ulf Agnér
arkeolog och byggnadsantikvarie Lisa Johansson Sarban

Styrelsen har haft 10 protokollförda styrelsemöten; den 26/1, 23/2, 23/3, 27/4 (två möten, varav ett konstituerande), 25/5, 21/9, 19/10, 18/11 samt den 14/12. Dessa har övervägande genomförts digitalt. Ett par möten har varit med fysisk närvaro.

Styrelsens arbetsutskott, som består av samfundets ordförande, vice ordförande, sekreterare och skattmästare, utför löpande arbetsuppgifter för samfundets räkning samt bereder ärenden inför beslut i styrelsen. Arbetsutskottet

sammanträder inför styrelsemötena samt dessemellan vid behov. Arbetsutskottet har haft 11 möten, alla har genomförts digitalt via Zoom.

Höstmötet 2021

Höstmötet ägde rum tisdagen den 30 november 2021 i Börshuset, Stora Börssalen. Cirka 90 personer, medlemmar, föreläsare och pristagare, var närvarande. Vid mötet hälsade ordföranden välkommen och berättade kort om Samfundet S:t Eriks verksamhet under pandemin. Därefter delades priserna ut till vinnarna i uppsatstävlingen för gymnasieelever "Min Stockholmskildring". Mötet avslutades med en uppskattad skildring av det gustavianska Stockholm *Försvunnet såsom en dröm* där författaren Christopher O'Regan lät publiken möta människor och företeelser i det som en gång beskrevs som "den mest nöjsamma och artiga i världen".

Kansli

Under året har Lisa Härmark och Lotta von Liewen Wistrand arbetat på samfundets kansli på Köpmangatan 5 i Gamla stan med medlemsadministration, redovisning, yttranden, arrangemang, kulturhusskyltar, visningar samt övriga mångfacetterade föreningsangelägenheter. Kansliet är representerat i arbetsgrupperna för anslag, kulturhusskyltar, Min Stockholmskildring, programgruppen och i årsboksredaktionen. Kansliet har varit bemannat alla vardagar, periodvis med restriktioner för besök.

Samfundet S:t Eriks representation och kontakter

Representant i Rådet till skydd för Stockholms skönhet har varit Laila Reppen. Representanter i AB Stadsholmens styrelse har varit Folke Dellström (ordinarie) och Monica Andersson (suppleant). Fredrik von Feilitzen och Marianne Råberg har representerat samfundet i AB Stadsholmens kulturhusråd. Monica Andersson, Fredrik von Feilitzen och Laila Reppen, som från november har ersatt den i april avlidne Bengt O.H. Johansson, har representerat Samfundet S:t Erik i AB Stadsholmens kulturhusprisjury.

Samfundet S:t Erik är ständig medlem i Svenska byggnadsvårdsföreningen, Sveriges Hembygdsförbund och Vaxholms Fästnings Musei Vänner. Samfundet har under 2021 vidare varit medlem i Stockholms Sjögård, Svenska Historiska Föreningen, Förbundet För Ekoparken, Svenska Museivänföreningen (tidigare Sveriges vänföreningar för konst och kultur) samt associerad medlem i Europa Nostra Sverige.

Samfundet S:t Erik inhämtar aktuell kunskap genom kontakter med företrädare för utbildning, forskning, museer, föreningar och andra organisationer. Kontakter med ledande stockholmspolitiker är också en viktig del av Samfundet S:t Eriks verksamhet.

Anslag

Under året har 24 ansökningar om anslag inkommit till Samfundet S:t Erik för behandling. De flesta ansökningarna avsåg tryck- och produktionsbidrag till publikationer om Stockholm i skilda genrer. Ett bidrag till Stigbergets borgarrum avseende hyra för Anna Lindhagens museum avvek från sedvanliga anslagsändamål. Några av ansökningarna lämnades vidare till de av Samfundet S:t Erik förvaltade stiftelserna för hantering.

Under året har flera av mottagarna av anslag varit beredda att berätta om sina bokprojekt för samfundets medlemmar trots att de behövt genomföras digitalt särskilt under våren 2021. Ett par föredrag genomfördes i föreläsningssal under hösten 2021 då restriktionerna lättat.

Årets anslag från samfundet uppgick till 465 000 kronor, bilaga 1. Ansökningarna har beretts av Susanne Ingo, Laila Reppen, Sebastian Ulvgård och Lisa Härmark inför beslut i samfundets styrelse. Anslagen fördelades vid ett tillfälle hösten 2021.

Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris

Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris instiftades 1963, har egna stadgar och delas ut "till den som i samfundets anda utfört berömliga insatser av vetenskaplig, konstnärlig, journalistisk eller kulturminnesvårdande natur".

Enligt stadgarna för Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris ska priset delas ut vid årsmötet. Då inget publikt årsmöte genomfördes 2020 beslutade styrelsen att skjuta fram utdelningen av 2020 års belöningsplakett och pris till årsmötet 2021. 2020 års belöningsplakett och pris delades ut samtidigt med 2021 års belöningsplakett och pris.

Vid en liten ceremoni på samfundets kansli dagen innan årsmötet utdelades Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris 2020 och 2021. 2020 års pris tilldelades arkitekt SAR/MSA Kristina Berglund Samfundet S:t Eriks 2020 års belöningsplakett och pris om 50 000 kronor för att "hon med sina gedigna kunskaper om stadsplanering och byggnadskonst på ett föredömligt sätt lyckats medverka till att hävda det stockholmska kulturarvet i ett framgångsrikt försvar av såväl enskilda byggnadsverk som omistliga helhetsmiljöer. Med sin bakgrund som stadsarkitekt och planchef i flera kommuner i

Stockholms län har hon aktivt bidragit till att i stadsbyggnadsdebatten sprida kunskaper om Stockholms natur- och kulturhistoriska värden, inte minst genom sitt initiativ till bildandet av Upprop Kulturarv. Hon har som styrelseledamot i Svenska Byggnadsvårdsföreningen och i samarbete med Samfundet S:t Erik medverkat till seminarier och artiklar om stadsbyggande riktade till beslutsfattare och medborgare, samt i skriften *Hur kunde det bli så här?*. 2021 års tilldelades professor Catharina Nolin "för att hon genom sin konstvetenskapliga grundforskning i omfattande arkivstudier och med säker penna fördjupat kunskaperna om Stockholms parkhistoria och medverkat till att kvinnliga trädgårdsarkitekters banbrytande verksamhet under 1900-talet skrivits in i en tidigare manligt dominerad landskapsarkitektonisk kanon. Andra förbisedda områden som hon lyft fram är 1800-talets offentliga park genom doktorsavhandlingen *Till stadsbornas nytta & förlustande. Den offentliga parken i Sverige under 1800-talet 1999*, liksom Lars Israel Wahlmans roll som trädgårdsarkitekt under tidigt 1900-tal. Hennes folkbildande och utåtriktade verksamhet har även tagit sig uttryck i artiklar och yttranden inom Samfundet S:t Eriks verksamhet."

Stockholmiapriset

Stockholmiapriset inrättades av Samfundet S:t Erik 2009 tillsammans med Stockholmia - forskning och förlag. Med Stadsarkivets anslutning till gruppen 2017 utdelas två priser till bästa master- eller magisteruppsats om stockholmsförhållanden, "Stockholmiapriset" och "Stockholmiapriset – När historien möter samtiden". Prissumman är 15 000 kronor för vardera priset. Uppsatserna ska vara godkända under föregående kalenderår.

Under året har juryn för Stockholmiapriset bestått av tf. forskningschef på Stockholmia - forskning och förlag Annika Sandén, stadsarkivarie Lennart Ploom och Samfundet S:t Eriks ordförande Monica Andersson.

År 2021 delades endast Stockholmiapriset – när historien möter samtiden ut.

Stockholmiapriset 2021 om 15 000 kronor tilldelades Linda Wikland för uppsatsen *Vårt dagliga bröd giv oss idag. Hungersnöd, krishantering och resiliens i Stockholm 1650–1750*, framlagd vid Historiska institutionen, Stockholms universitet 2020.

"Linda Wikland studerar i denna uppsats krishantering och förmågan till institutionell anpassning i samband med livsmedelsbristen i Stockholm under perioden 1650–1750. Wikland analyserar den *sociala resiliensen*, det vill säga de politiska, institutionella och sociala åtgärder som möjligen vidtog för att lindra och förhindra svälten i staden, under en hundraårsperiod av samhällelig förändring.

Wiklands studie är teoretiskt förankrad i teorin om social resiliens. Bland historiker är teorin om social resiliens ett förhållandevis oprövat kort. Svält och livsmedelsbrist har dessutom huvudsakligen studerats av ekonomer och statsvetare, med fokus på 1900-talets nödår. Wikland tar härmed ett djärvt men fruktbart teoretiskt grepp om ett historiskt sammanhang som inte tidigare har studerats av historiker i nämnvärd grad.

Undersökningen består av fyra fallstudier. Utifrån protokoll, kungörelser, förslag till reformer och åtgärder inom ramen för Stockholms institutioner söker Wikland identifiera vilka aktörerna var, vilka centrala värden som uppfattades stå på spel samt vilka åtgärder och anpassningar som genomfördes vid respektive nedslag. Studien visar att regeringens effektivitet förbättrades under den undersökta perioden, vilket ökade möjligheterna att mildra konsekvenserna av svält. Samtidigt gjordes få institutionella anpassningar för att förhindra framtida svält under undersökningsperioden.

Linda Wiklands uppsats är välskriven, metodiskt säker och tar ett originellt men relevant grepp om den tidigmoderna empirin. Uppsatsen bidrar med ny kunskap om såväl det tidigmoderna Stockholm som om social resiliens. Frågan om samhällets hantering av kriser är ständigt aktuell."

Min Stockholmsskildring – uppsatstävling för gymnasielever

Uppsatstävlingen för gymnasister "Min Stockholmsskildring" initierades 2013 och priset delades ut första gången 2015. Syftet med uppsatstävlingen är att väcka intresse för Stockholms historia och staden Stockholm genom att skriva. I juryn för Min Stockholmsskildring sitter Susanne Ingo, vice ordförande i Samfundet S:t Erik, Martin Nyblom, redaktör för Stockholmskällan, Tina Rodhe, museichef vid Medeltidsmuseet, Anders Sjöbrandt, universitetsadjunkt i historiedidaktik och Mats Berglund fil.dr. i historia, Stockholms universitet. De vinnande bidragen publiceras på Samfundets hemsida samt på Stockholmskällan under rubriken "de skriver om Stockholm".

Under 2021 bidrog 27 elever från nio gymnasieskolor med uppsatser om Stockholm. Bland dessa valdes tre pristagare och ett hederspris ut.

1:a pris om 5 000 kronor tilldelades Agda Wiklund för sin novell *Jag väntar på Slottsbacken*. Viktor Rydbergs gymnasium Jarlaplan genom ansvarige läraren Mats Ingemarsson. Motivering: "Döden är en krass och lite avmätt sjuver i Agda Wiklunds novell. En kanske misslyckad manusförfattare ska dö i Stockholm, men första försöket slutar i ett snöpligt snöplask. Och så växer både spänningen och sympatierna med båda huvudpersonerna – livet och döden – allteftersom de vandrar vägen fram från Nybroplan, över Blasieholmen och Kungsträdgården, förbi Gustav Adolfs Torg och mot Slottet. Här blir Stockholms fasader med pilastrar och kolossalpelare inte bara kulisser i livets teater, de är med och berättar historier

staden sett. Med säker hand väver författaren in arkitekturen i en miljöbeskrivning som ramar in och skärmar av det oundvikliga. Slutet på ännu en föreställning där vår stad är estraden.”

Delat 2: a pris om 2 500 kronor tilldelades Miranda Balic för uppsatsen *Alla vet exakt hur det är i Tensta, men dom har aldrig varit här*. Anna Whitlocks gymnasium genom ansvarige läraren Viktor Johnsson. Motivering: ”Vad händer när allt fokus riktas mot ett problem, och ingenting sägs om det som ändå fungerar bra? I Miranda Balic’ uppsats ställer hon Tenstabors egna berättelser om sin stadsdel mot den bild av området som ges i mediernas rapportering från Järva. En uppsats om hur plats och identitet hänger samman, och vad som händer med ens identitet när andras bild av din plats inte stämmer överens med din egen. Uppsatsen är skriven med säker hand. Sakligt och stringent introducerar Miranda Balic sin läsare till områdets historia och till det teoretiska begreppet ’platskänsla’, som är den lins varigenom fokuspunkten för undersökningen framträder. Och fram träder en klyfta mellan de enskilda berättelsernas känsla av trygghet i gemenskapen på platsen, och mediernas fokus på rapportering av otryggheten. ’Alla vet exakt hur det är i Tensta, men dom har aldrig varit här’.”

Delat 2: a pris om 2 500 kronor tilldelades Nora Wennerberg för reportaget *Jag ringer till morfar och frågar om bananerna*. Nacka gymnasium genom ansvarige läraren Markus Åkesson. Motivering: ”Nora Wennerberg har skrivit ett reportage som följer först en liten gosse, därpå en yngling och sedan en vuxen Ove från Finspång till Stockholm. Det är som en 1900-talsvariation på Fogelströms drömmars stad. Genom att zooma in på detaljer och händelser fångar och gestaltar författaren scener som elegant fogas samman till en helhet. En freds-banan för 25 öre, en bugning för ett dörrhandtag som övning inför virvlande, ångande dans på lördagskvällen, en regnig utelåst väntan på en ogin styvmor, och flytten – eller flykten – hemifrån med bara lönekuvertet och konfirmationskavajen i packningen. Mot kärleken, första lyan på Mosebacke och kvällsstudierna till revisor. Morfar Ove är kärleksfullt förevidad i ett reportage som också fångar Stockholms och Sveriges 1900-talshistoria.”

Ett hederspris tilldelades Max Granaths för sin krönika *Blues för Blåkulla*. Viktor Rydbergs gymnasium Odenplan genom ansvarige läraren Pernilla Löfgren. Motivering: ”Max Granath har skrivit ett stycke punkig poesi där snygga ordbilder fångar stadens historia, form och innehåll i knivskarp kondenserade formuleringar. Vi är i Hagalund och på punschverandornas lummiga förlutna, bland en brokig skara svajiga liv med sviktande nostalgiskt minne, tronar nu Blåkullas strandade atlantångare. Och där på sjunde våningen, i ett fönster med en trasig persienn, är vi välkomna in i värmen. Här hörs tiden ”innan husen på Hagalund blev tretton våningar höga, strandade pansarkryssare”. Den som läser *Blues för Blåkulla* driver igenom en sömlös betraktelse av staden och historien, och människorna som bebod den.”

Medlemmar

Det totala antalet medlemmar uppgick vid årets slut till 1 779 (2020: 1 813). Antalet årligen betalande medlemmar uppgick till 1 449 (2020: 1 473), varav 268 (2020: 285) familjemedlemmar. Antalet fria medlemmar uppgick till 42 (2020: 44). Antalet ständiga medlemmar uppgick till 282 (2020: 292). Under året har tre nya ständiga medlemmar tillkommit. Samfundet S:t Erik har fyra hedersledamöter; författaren Per Wästberg, fil. dr och f.d. stadsantikvarie Marianne Råberg, arkitekt SAR/MSA Kerstin Westerlund Bjurström och med. lic. Fredrik von Feilitzen.

Programaktiviteter för medlemmar

Programverksamheten för samfundets medlemmar har påverkats starkt av coronapandemin. Under våren genomfördes föredragen genomgående digitalt. Under hösten kunde några föreläsningar kunnat genomföras i samarbete med Stadsmuseet i Sevenbomsalen och med Medeltidsmuseet i hörsalen Birgittarummet, under rubriken Stadsmuseet c/o Medeltidsmuseet. Ett flertal vandringar har kunnat genomföras med ett färre antal deltagare. Flera föredrag och vandringar har dock måst ställas in eller skjutas fram.

Resultatet av programverksamheten under 2021 blev att 41 programaktiviteter kunde genomföras för samfundets medlemmar, varav 17 föredrag, 21 vandringar, två visningar och en skyltinviqning med övervägande föredrag på våren och vandringar på hösten. Flera av vandringarna har givits flera gånger med anledning av det under året strikt reglerade antalet deltagare. I genomsnitt lyssnade cirka 60–80 personer på zoom-föredragen och drygt 30 personer närvarade vid de fysiska föreläsningarna. I vandringarna deltog per tillfälle 8 personer på våren och upp till 20 personer på hösten.

Årets programverksamhet inleddes med en rad vandringar med små grupper. Den 14/1 *Ruddammen – den oslipade diamanten* med Marita Bergman och den 21/1 och den 29/1 *Stockholms blodbad* med ciceroner från Medeltidsmuseet.

Den 3/2 var det åter vandring i *Ruddammen – den oslipade diamanten*. Därefter följde en rad fördrag som alla gavs digitalt via zoom. Den 17/2 *Stockholms historia utifrån ett antal märkliga individer och öden* med Kalle Holmqvist.

De digitala föredragen fortsatte under mars månad. Den 3/3 berättade Inga Lewenhaupt om *Jenny Lind – historien om den svenska näktergalen*, den 10/3 *En etta på Nybroplan. Om livet i Dramatens skådespelarloger* med Eva Redvall, den 17/3 *Sällsamma personer på Södermalm. Ett stycke Stockholmshistoria underifrån* med Eva Carlsson Werle och den 24/3

Medborgarhuset i stockholmarnas hjärta med Astrid Hasselrot. Den 16/3 och 25/3 genomfördes ytterligare två vandringar i *Ruddammen – den oslipade diamanten*.

Under april varvades vandringarna *Den vita staden Hammarbyhöjden* 12/4, 15/4 och 22/4 med Ulrika Sax och *Utmed Drottninggatan* 19/4 och 26/4 med Maj Sandin. Den 21/4 berättade Gösta Arvidsson i ett digitalt framförande om *Lars Johan Hierta och hans tid – då demokratins dörrar öppnades*.

I maj fortsatte de digitala föreläsningarna. Den 5/5 *Kastanjer och rökelse: S:t Eriks katolska skola – historier och minnen* med Karin Liljekvist, den 19/5 *Växterna i det gamla Stockholm* med Ann-Marie Hansson och Uaininn O'Meadhra och den 26/5 *Kungsholmens poetiska röst* med Ewa Bergdahl och Hans Lagerberg.

Höstens programverksamhet öppnade med tillförsikt om en aktivare programhöst med vandringar och föredrag med fysiskt närvarande deltagare. Den 29/8 var det *skyltvandring kring Mariatorget* med Suzanne Lindhagen. Den 9/9 och den 14/9 genomfördes vandringar i *Nobelparkens vilda träd* med ciceronen Kristoffer Hahn. Den 15/9 genomfördes en av de uppskjutna vandringarna *Funktionalismen* är här med Eva Larsson. Den 16/9 välkomnades medlemmarna till *skyltinviigning på Lästmakargatan 6*. Den 20/9 guidade Anders Bodin i *Kräftriket – arkitektur och planer*. Den 22/9 föreläste Karin Björkqvist och Sebasti n Corbari om *Sigurd Lewerentz: Pure Aesthetics*. Den 27/9 berättade Monica Andersson, Svante Forsström och Bo Göran Hellers på plats i Gamla stan om *Stigande vatten – hotet mot tunnelbanan över Söderström*.

Den 5/10 guidade Anders Bodin  ter i *Kräftriket – arkitektur och planer*. Den 7/10 visades *Asplunds hotell, fd Statens Bakteriologiska Laboratorium* av Johan Ritts l. Den 11/10 vandrade vi i Stockholms blodbads spår med ciceronen Håkan Frändén. Den 13/10 h lls föredraget *Den ofrivillige bostadskarri risten* med Fredrik B Nilsson och Hans Lind. Den 18/10 var det  ter vandring och visning av *Asplunds hotell, fd Statens Bakteriologiska Laboratorium* och den 21/10 upprepades *Stockholms blodbadsvandringen* ciceron var Gudrun Wessnert. Den 26/10 genomfördes en andra vandring i *Funktionalismen  r h r*. Den 28/10 h ll Peter Lundevall ett föredraget *Att bygga en stad - Stockholm under 800  r*.

Den 3/11 berättade Lotta Alvestam Wahlberg om *Husets själ – Bromma och den svenska trädgårdsstaden guldålder*. Den 10/11 var vi i den tidigare arkitekturskolan där Anders Bergström och Carl Hansson h ll föredraget *Berättelsen om A-huset*. Den 16/11 h lls ett uppföljande föredrag om *Stigande vatten – hotet mot tunnelbanan över Söderström* med Monica Andersson, Svante Forsström och Bo Göran Hellers. Den 18/11 visades filmen *En film om stadsplaneringen och Jan Inge* med efterföljande samtal med producenten Rasmus Waern på länk samt med Laila Reppen som moderator.

Den 1/12 h ll Johan  rn ett föredrag om *Sigurd Lewerentz – dödens och livets arkitekt*. Den 6/12-8/12 var det bokrea på kansliet. Ett arrangemang som blev det sista f r året på grund av ökad smittrisk i Covid-19.

Programverksamheten planeras och hanteras av kansliet. Programgruppen hade ett möte under 2021 och består av Jonas Berglund, Lena Adelson Liljeroth, Sofia Meurk och Suzanne Lindhagen.

Seminarier, symposier och konferenser med Samfundet S:t Erik som huvud- eller medarrangör

Sedan 2011 har samfundet utvecklat arbetet med seminarieverksamheten och som huvudarrangör genomförs seminarier och symposier om stadsbyggnads- och stadsmilj fr gor där medlemmar, forskare, praktiker och ideellt engagerade ges en möjlighet att delta. Inga seminarier har arrangerats under 2021.

Under 2021 har två projekt som samfundet  r engagerat i fortlöpt. Det ena är Upprop Kulturarv där Lotta von Liewen Wistrand har i uppdrag att representera samfundet. Det andra  r den fortsatta forskningen om det politiska maktspellet kring stadsbyggnad som Urban City Research initierade under 2019 och där samfundet representeras av Monica Andersson och Susanne Ingo. Erfarenheterna har legat till grund för Samfundets svar på remisser från Boverket och Finansdepartementet rörande förslag till ändrade byggregler respektive byggande av seriebyggda flerfamiljshus i strid med gällande plan.

Samfundets styrelse beslutade h sten 2021 att arrangera en valdebatt om Stockholms stadsbyggnad 2022. I arbetsgruppen ingår Monica Andersson, Susanne Ingo, Lena Adelson Liljeroth, Laila Reppen och Stina Hagelqvist samt kansliet.

Samfundet S:t Eriks  rsbok

Samfundet S:t Eriks  rsbok 2021 *Postmodernismen i Stockholm* utkom i november i en upplaga av 2 100 exemplar.  rsboksredakt r var Ann Pålsson, Redakt rspoolen och grafisk formgivare Elsa Wohlfahrt. Redaktionen har bestått av Monica Andersson, Victor Edman, Susanne Ingo, Laila Reppen, Sebastian Ulvsgård och Lotta von Liewen Wistrand, kansliet.

30 exemplar av den aktuella årsboken har skänkts till Stadsmuseet i Stockholm, f r dem att använda i sitt bokbytarprogram.

Kulturhusskyltar

Skyltgruppen har 2021 bestått av Suzanne Lindhagen, sammankallande, Ann Katrin Pihl Atmer, framlidne fil. dr. arkitekturhistoria, Bengt OH Johansson, prof. Emeritus arkitekturhistoria (tom mars), Johan Örn fil. dr. arkitekturhistoria, Sebastian Ulvsgård, bebyggelseantikvarie och Lotta von Liewen Wistrand, kansliet.

Till skyltverksamheten har ett 30-tal skyltfaddrar varit knutna, vilka ser till skyltarna och inrapporterar skyltarnas kondition och status. Skyltfaddrarna var den 13 september inbjudna till mingel i Stigbergets Borgarrum / Anna Lindhagens museum.

Den 16/9 välkomnades medlemmarna till skyltinvigning på Lästmakargatan 6 där Kvinnornas rösträttsbyrå låg 1908–1917.

Under året har 10 skyltar satts upp:

- Y.K.-huset, Furusundsgatan 9, kvarteret Fodermarsken 4
- Oxtorgsgatan 8–10 m.fl., kvarteret Oxkärran 1 (3 st)
- Lästmakargatan 6, kvarteret Sumpen 14
- Hemgården, Östermalmsgatan 68, kvarteret Rådjuret 19
- Eriksdalslundens koloniträdgård, Södermalm (4 st)

Samfundet S:t Eriks blå kulturhusskyltar publiceras på Stockholmskällan där de presenteras med text, bild och inlagda på en sökbar karta. Skylttexterna finns också på samfundets hemsida sorterade på stadsdelar.

Yttranden och skrivelser.

Samfundet S:t Erik har under året tagit del av, både på remiss och genom stadsbyggnadskontoret, en mängd stadsplaneärenden. Samfundet S:t Erik har sänt 59 yttranden, överklagande, öppna brev och skrivelser. I arbetet med framtagandet av yttranden har i ett par fall extern expertis medverkat. Yttrandena har skickats till berörda politiker, tjänstemän och valda delar av media samt till personer på samfundets sändlista. Yttrandena har också publicerats på samfundets hemsida och facebook-sida.

1. Överklagande av Mark- och miljödomstolens avslag av Samfundet S:t Eriks överklagande av detaljplan för Sperlingens Backe m.m. i Stockholms kommun. Mål nr P 1858-20. Insänt 2021-01-05.
2. Västra Hagsätra, samråd angående förslag till detaljplan. Dnr 2018-06778. Insänt 2021-01-12.
3. Tranbodarne 11, KF-huset. Södermalm. Dnr 2020-06407-575, överklagande. Insänt 2021-01-13.
4. Sothönan 3, m.fl. i stadsdelen Aspudden. Dnr 2016-09481. Samrådsyttrande. Insänt 2021-01-18.
5. Angående rivning och ombyggnad av Stockholms friliggande förskolor från 1960- till 1980-talen med tre aktuella exempel. (Tornö, Risselö 2 och Stjärnvalvet 2). Öppet brev. Insänt 2021-01-19.
6. Hornsberg 10, Kristineberg. Kungsholmen. Dnr 2018-12332. Samrådsyttrande. Insänt 2021-01-25.
7. Dansken 1. Blackeberg. Bromma. Dnr 2020-00884. Samrådsyttrande. Insänt 2021-01-25
8. Strandkyrkogården. Skrubba. Skarpnäck. Dnr 2020-01376. Samrådsyttrande. Insänt 2021-02-05
9. Riset 11, Gaveliusgatan 2. Södermalm. Dnr 2020-08835-575. Bygglov. Insänt 2021-02-01.
10. Ånn 7 m.m. Årsta. E-Å-V. Dnr 2017–15931. Samrådsyttrande. Insänt 2021-02-15
11. Staven 8 m.fl. i stadsdelen Aspudden. Hägersten-Älvsjö. Dnr 2019-05855. Samrådsyttrande. Insänt 2021-02-16
12. Odde 1 m.fl. Kista. Dnr 2015–09817. Granskning. Insänt 2021-02-22.
13. Barkborren 6. Baggpipe Studios. Hammarbyhöjden. Skrivelse. Insänt 2021-02-26.
14. Marievik 15 m.fl., Liljeholmen. Dp 2010-14465. Överklagande. Insänt 2021-02-28.
15. Lillskogen 45 m.fl. Bromma kyrka. Dnr 2018-04943. Samrådsyttrande. Insänt 2021-03-01.
16. Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm. Dnr 2020-08835-575. Skrivelse. Insänt 2021-03-09.
17. Norra Djurgården 1:21. Kungl. Vetenskapsakademiens planer på bostadsexploatering av delar av Bergianska trädgården. Skrivelse. Insänt 2021-03-15.
18. Klara City View, del av Norrmalm 4:41 m.fl., Norra Klarastrandskopplet. Dnr 2017–02604. Öppet brev. Insänt 2021-03-15.
19. Liljeholmen 1:1 vid kv Stubinen (Liljeholmens Centrum). Dnr 2018-14587. Samrådsyttrande. Insänt 2021-03-15.
20. Bygg och bo till lägre kostnad – förslag för bättre konkurrens i bostadsbyggandet (SOU 2020:75). Dnr Fi2020/04994. Yttrande över betänkande. Insänt 2021-03-24.
21. Fatburen 1 m.fl., Söderhallarna, Medborgarplatsen. Dnr 2018-05872. Samrådsyttrande. Insänt 2021-04-01.
22. Ang. förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler, dnr 2747/2019. Remiss. Insänt 2021-04-08.
23. Riv inte Liljeholmsbadet. Skrivelse nämnder. Insänt 2021-04-12.
24. Stallmästaregården, Solna stad (granskning). BND 2016:419. Insänt 2021-04-16.
25. Bottenstocken 8 och Gröndal. Dnr 2020-03735. Samrådsyttrande. Insänt 2021-04-27.

26. Begäran om inhibition avseende Mars och Vulcanus 1. Mål nr P 12581-20. Insänt 2021-04-29.
27. Konsthallen 15 och 2. Hasselbacken 1. Djurgården Östermalm. Dnr 2018-00710. Samrådsyttrande. Insänt 2021-05-10.
28. Landsknekten 4 och 22. Älvsjö. Dnr 2018-13333. Samrådsyttrande. Insänt 2021-05-19.
29. Västberga 1:1 intill Tåjärnet, Solberga, Dnr 2016-16476. Granskning. Insänt 2021-05-21.
30. Vitsand, del av fastigheten Burmanstorp 1 m.fl., i kv Våldö, Vitsand, norra delen av Telestaden, Farsta. Dnr 2021-02505. Granskning. Insänt 2021-05-24.
31. Del av Johanneshov 1:1 samt del av Kylhuset 15 (Slakthusområdet Etapp 2C). Samråd. Dnr 2019-14267. Insänt 2021-06-07.
32. Riv inte Liljeholmsbadet. Skrivelse Stadsbyggnadsnämnden. Insänt 2021-06-14.
33. Yttrande över riksantikvarieämbetets yttrande över överklagat bygglov gällande fastigheten Mars och Vulcanus 1, Stockholms kommun, mål nr P 13581-20. Insänt 2021-06-17.
34. Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm. Dnr 2020-08835-575. Överklagande bygglov MMD. Insänt 2021-06-22.
35. Marievik 15 m fl., i stadsdelen Liljeholmen. Mål nr P 1833-10. Överklagande MMÖD. Insänt 2021-06-23.
36. Riddersvik, del av fastigheten Hässelby Villastad 36:1 m.fl., S-Dp 2013-11692. Förnyad granskning. Insänt 2021-06-28.
37. Liljeholmsbadet, Södermalm 1:23, Bergsunds Strand. Dnr 2021-00880-575. Överklagande till Sbn och Länsstyrelsen i Stockholm. Insänt 2021-07-19.
38. Mars och Vulcanus 1. Yttrande över Riksdagsförvaltningens yttrande över Riksantikvarieämbetes remissyttrande gällande överklagat bygglov för fastigheten Mars och Vulcanus 1, Gamla stan i Stockholms stad. Mål nr P 13581-20. Insänt 2021-07-19.
39. Rättikan 1 och del av Enskede gård 1:1. Dnr 2017-16414. Samråd. Insänt 2021-07-26.
40. Sperlingens Backe. Yttrande överyttrande av Sturegallerian AB, Stockholms stad och Vasakronan Fastigheter AB (med Fastighets AB Skjutsgossen nr 8 & Co KB) gällande överklagad detaljplan för Sperlingens Backe m.m. Stockholms kommun. Mål nr P 26621. Överklagande MMÖD. Insänt 2021-08-16.
41. Uggleviksreservoaren, Norra Djurgården 1:1. S-Dp 2020-02200. Samråd. Insänt 2021-08-25.
42. Barnhusväderkvarnen 36, del av Vasastan 3:1. Sdp 2017-19122. Granskning. Insänt 2021-08-26.
43. Mars och Vulcanus 1. Yttrande över Riksdagsförvaltningens yttrande 2021-07-12 över Samfundet S:t Eriks yttrande 2021-06-17 över Riksantikvarieämbetes yttrande angående överklagat bygglov för fastigheten Mars och Vulcanus 1, Stockholms kommun. Mål nr P 13581-20. Insänt 2021-08-26.
44. Flytande bad. Överklagande av beslut om temporärt bygglov för anläggande av flytande bad med konferens vid Munkbrohamnen. Dnr 2020-11119. Överklagande till Sbn och Länsstyrelsen. Insänt 2021-08-30.
45. Remiss Fi2021/01486 avseende delar av betänkandet Stärkt planering för hållbar utveckling (SOU 2021:23). Remiss. Insänd 2021-09-13.
46. Arkövägen, del av Hammarbyhöjden 1:1 m.fl., Kärrtorp. Skarpnäck. Dnr 2017-18840. Granskning. Insänt 21-09-27
47. Stadsbyggnadsnämnden ska besluta om stadens offentliga rum. Öppet brev till KF, Sbn och Tn. Insänt 21-09-28.
48. Fader Bergström 3 m.fl., Hägersten-Älvsjö. Dnr 2015-18144. Granskning. Insänt 2021-10-04.
49. Stora Sköndal – etapp 2a. Sköndal. Farsta. Dnr 2019-09138. Samråd. Insänt 2021-10-18
50. Genua 1. Ladugårdsgården, Östermalm. Dnr 2018-03562. Granskning. Insänt 2021-10-17
51. Ett nytt regelverk för bygglov (SOU 2021:47). Insänt 2021-10-21.
52. Del av Årsta 1:1 (Etapp 4A och 4B). Årsta. Dnr 2017-19529. Granskning. Insänt 2021-10-26.
53. Överklagande av Länsstyrelsens beslut om rivningslov för "Liljeholmsbadet" (flytande badhus) på fastigheten Södermalm 1:23 i Stockholms kommun, ärendebeteckning 403-53202-2021. Insänt 2021-10-27.
54. Kavelbron 2 m fl i stadsdelen Älvsjö, Dnr 2020-08671. Samråd. Insänt 2021-10-29.
55. Mål P 6338-21, AB Gröna Lunds Tivoli m.fl./Förbundet för Ekoparken m.fl. Detaljplan för Skeppsholmsviken 6 m.fl. i stadsdelen Djurgården (Gröna Lunds nöjesfält) i Stockholms kommun. Överklagande. Till MMÖD. Insänt 2021-11-03.
56. Mål nr P 266-21, Samfundet S:t Erik m.fl. / Stockholms kommun m.fl. Detaljplan för del av kv Sperlingens Backe m.m. i stadsdelen Östermalm, Stockholms kommun. Överklagande. Till MMÖD. Insänt 2021-11-09.
57. Östra Hagastaden, Norrtull, Vasastaden 1:100 m.fl.. Dnr 2016-17865. Granskning. Insänt 2021-11-09.
58. Norra Högalid, Yxan 4. Södermalm. Dnr 2016-14530. Samråd. Insänt 2021-11-22.
59. Julrosen 11. Spånga församlingshus, Värsta allé, Solhem. Dnr 2021-09814. Bygglövsärende. Till Spånga-Kista församling, Kyrkofullmäktige och Kyrkoråd. Insänt 2021-12-17.

Utöver skrivelser avseende bygglov, samråd och senare i granskning har Samfundet S:t Erik gått vidare i stadsplaneprocessen i ett antal stadsplaneärenden genom att överklaga Stadens beslut. Fem av de aktuella åtta överklaganden är nya 2021. Dessa är Tranbodarne 11, KF-huset, Riset 11, Gaveliusgatan. Marievik 15 m.fl., Liljeholmsbadet samt flytande bad vid Munkbrohamnen. Under 2021 avslutades fem överklaganden: kvarteret Brädstapeln 13–16, Trygg-Hansa-huset, kvarteret Snäckan 8, Norrmalm, kvarteret Hästen 21, Norrmalm, överglasning av Hötorgsgången m.m. på fastigheten Beridarebanan 77 i Stockholm City samt Tranbodarne 11, KF-huset.

Fredrik von Feilitzen har bistått med överklaganden och föredragningar i domstol avseende Mars och Vulcanus 1 och Sperlingens Backe.

2020 tillerkände Högsta domstolen Samfundet S:t Erik överklaganderätt i detaljplanefrågor.

I överklagandena har samfundet också tagit upp samfundets rätt att överklaga bygglovsärenden.

Nedan överklaganden är aktuella 2021.

1. Mars och Vulcanus 1. Bygglov gällande ombyggnad av Mars och Vulcanus 1, Riksdagens ledamotshus, f.d. kanslihuset i Gamla stan. Den 2021-04-29 insändes "Begäran om inhibition avseende Mars och Vulcanus 1. Mål nr P 12581-20". Den 2021-06-17 insändes till Mars- och miljööverdomstolen "Yttrande över riksantikvarieämbetets yttrande över överklagat bygglov gällande fastigheten Mars och Vulcanus 1, Stockholms kommun, mål nr P 13581-20." Den 2021-07-19 insändes till "Yttrande över Riksdagsförvaltningens yttrande över Riksantikvarieämbetes remissyttrande gällande överklagat bygglov för fastigheten Mars och Vulcanus 1, Gamla stan i Stockholms stad. Mål nr P 13581-20". Den 2021-08-26 insändes "Mars och Vulcanus 1. Yttrande över Riksdagsförvaltningens yttrande 2021-07-12 över Samfundet S:t Eriks yttrande 2021-06-17 över Riksantikvarieämbetes yttrande angående överklagat bygglov för fastigheten Mars och Vulcanus 1, Stockholms kommun. Mål nr P 13581-20".
Tidigare insända skrivelser 2019-06-27, 2019-11-26, 2020-04-22, 2020-10-08 och 2020-12-01.
Den 2021-11-09 meddelade Svea Hovrätt Mark- och miljööverdomstolens beslut i saken. "Eftersom den lovsökta tillbyggnaden står i strid med förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § PBL och den gällande detaljplanen saknas det förutsättningar att ge bygglov. Mark- och miljödomstolens dom ska således ändras och beslutet om bygglov upphävas."
2. Sperlingens Backe. Den 2021-01-05 insändes till Mark- och miljödomstolen "Överklagande av Mark- och miljödomstolens avslag av Samfundet S:t Eriks överklagande av detaljplan för Sperlingens Backe m.m. i Stockholms kommun. Mål nr P 1858-20. Den 2021-08-16 insändes till Mark- och miljööverdomstolen "Yttrande över yttrande av Sturegallerian AB, Stockholms stad och Vasakronan Fastigheter AB (med Fastighets AB Skjutsgossen nr 8 & Co KB) gällande överklagad detaljplan för Sperlingens Backe m.m. Stockholms kommun. Mål nr P 26621." Den 2021-11-09 insändes till Mark- och miljödomstolen "Mål nr P 266–21, Samfundet S:t Erik m.fl. / Stockholms kommun m.fl. Detaljplan för del av kv Sperlingens Backe m.m. i stadsdelen Östermalm, Stockholms kommun". Överklagande. Till MMÖD. Insänt 2021-11-09.
Tidigare insända skrivelser 2020-02-24 och 2020-11-16.
Samfundet var kallad till förhandling med efterföljande syn den 24 november 2021. Synen blev inställd men kommer att genomföras 2022.
3. Skeppsholmsviken 6 m.fl., vid Gröna Lund i stadsdelen Djurgården. Den 2021-11-03 insändes "Mål P 6338-21, AB Gröna Lunds Tivoli m.fl. ./ Förbundet för Ekoparken m.fl. Detaljplan för Skeppsholmsviken 6 m.fl. i stadsdelen Djurgården (Gröna Lunds nöjesfält) i Stockholms kommun".
Tidigare insända skrivelser. 2020-05-19, 2020-01-22, 2019-10-21, 2018-12-11.
4. Tranbodarne 11. KF-huset. Bygglov. Överklagande insänt 2021-01-13. Tranbodarne 11, KF-huset. Södermalm. Dnr 2020-06407-575, överklagande.
Den 2021-06-23 meddelade Länsstyrelsen Stockholm sitt beslut att den bifaller överklagandet och "upphäver härigenom Stadsbyggnadsnämnden Stockholms stad beslut den 21 december 2020, § 11, att bevilja bygglov för tillbyggnad och yttre ändring på kontorsbyggnaden på fastigheten Tranbodarne 11". Länsstyrelsen meddelar samtidigt att den "avslår Samfundet S:t Eriks överklagande i den del det gäller rivningslovet."
5. Riset 11, Gaveliusgatan 2. Bygglov. Den 2021-02-01 insändes "Riset 11, Gaveliusgatan 2. Södermalm. Dnr 2020-08835-575". Den 2021-03-09 insändes skrivelsen "Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm. Dnr 2020-08835-575". Den 2021-06-22 insändes överklagande till Länsstyrelsen "Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm. Dnr 2020-08835-575".

Den 2021-11-25 meddelade Länsstyrelsen Stockholm sitt beslut att den upphäver stadsbyggnadsnämndens beslut per den 26 maj 2021 om bygglov för nybyggnad av gårdsbyggnad, tillbyggnad, stödmur samt marklov på fasigheten Riset 11 i Stockholms kommun.

6. Marievik 15 m.fl. Liljeholmen. Den 2021-02-28 insändes överklagandet "Marievik 15 m.fl. Liljeholmen. Dp 2010–14465". Den 2021-06-23 insändes till Mark- och miljööverdomstolen "Marievik 15 m.fl. i stadsdelen Liljeholmen. Mål nr P 1833-1". Överklagandet nådde dessvärre inte mottagaren. Samfundets överklagande ingår härefter i Svenska byggnadsföreningens överklagande.
Tidigare insända skrivelser 2020-08-20, 2019-10-15 samt 2016-01-28.
7. Liljeholmsbadet. Bygglov rivning. Den 2021-04-12 insändes "Riv inte Liljeholmsbadet". Skrivelse till nämnder. Den 2021-06-14 insändes "Riv inte Liljeholmsbadet". Skrivelse Stadsbyggnadsnämnden. Den 2021-07-19 insändes "Liljeholmsbadet, Södermalm 1:23, Bergsunds Strand. Dnr 2021-00880-575. Överklagande till Sbn och Länsstyrelsen i Stockholm" och den 2021-10-27 insändes "Överklagande av Länsstyrelsens beslut om rivningslov för "Liljeholmsbadet" (flytande badhus) på fastigheten Södermalm 1:23 i Stockholms kommun, ärendebeteckning 403-53202-2021".
8. Flytande bad vid Munkbrohamnen. Den 2021-08-30 insändes överklagande till Sbn och Länsstyrelsen "Flytande bad. Överklagande av beslut om temporärt bygglov för anläggande av flytande bad med konferens vid Munkbrohamnen. Dnr 2020–11119".

Media

I följande urval av tidningsartiklar, tidningsnotiser, nättidningar samt bloggar, poddar och webbsidor har samfundet omnämnts eller varit medverkande i.

- Mörkret hotar våra drömmars stad Stockholm. Annica Kvint. DN Kulturdebatt. 2021-01-06
- Nytt kontorshus vid Tegelbacken. Slaget om Tegelbacken: nya rivningar i Klara. FOKUS.se 2021-03-21
- Grannar går samman för att bevara historiskt kvarter vid Vitan. Victor Malmcrona. Mitti.se 2021-03-21
- Protester mot planerad modern nybyggnad i 1700-talsmiljö på Gaveliusgatan. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-03-19.
- Samfundet S:t Erik väddar till staden – riv inte Liljeholmsbadet. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-04-13.
- Arkitekten Kristina Berglund och konstvetarprofessorin Catharina Nolin belönade av Samfundet S:t Erik. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-04-27.
- Belöningsplakett till Kristina Berglund. Byggnadsvard.se. 2021-04-28
- Gröna Lunds utvidgning stoppas av Mark- och miljödomstolen. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-05-06.
- Samfundet S:t Eriks belöningsplakett för år 2021 har tilldelats professor Catharina Nolin. SU.se. 2021-06-04
- Stockholms äldsta kolonilotter firar jubileum – och nya skyltar. Eva-Karin Gyllberg. DN Sthlm. 2021-08-25
- S:t Erik protesterar mot torgprocess. Johan Sjölund. Mitti.se 2021-10-05
- Beslut om Östermalm får vänta. Johan Sjölund. Mitti.se. 2021-11-01
- Postmodernismen i Stockholm. Boktugg.se. 2021-11-04
- När postmodernismen kom till stan – tema i Samfundet S:t Eriks årsbok 2021. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-11-12
- Enannanstad.se En film om stadsplaneringen och Jan Inghe. Nov 2021
- Riksdagens nästan färdiga nybygge i Gamla stan strider mot lagen och osynliggör ett betydande konstverk. DN.se-dn-i-sociala-medier/Facebook.com/EpsteinsSthlm. 2021-12-01.
- Stort grattis till vår alumna Miranda Balic. annawhitlocksgymnasium. 2021-12-01
- Grönt ljus för Stallmästaregårdens nya bygge. Anna Wachenfeldt. Mitti.se 2021-12-02
- Nora skrev prisvinnande Stockholmsskildring. Nacka.se/valfard/skola. 2021-12-07
- Stopp för planer på bygge i historiskt kvarter. Victor Malmcrona. Mitti.se. 2021-12-08
- Rivningshotat församlingshus upprör – kyrkans ekonomi dalar. Intervju med Suzanne Lindhagen. P4 Stockholm. 2021-12-19.

Informationsbladet, med kalendarium och övrig medlemsinformation, har utkommit med fyra nummer under 2021. Tre e-nyhetsbrev, med medlemsinformation och allmän information, har skickats ut under året. Därutöver har information om uppskjutna och inställda program skickats ut allt eftersom det varit aktuellt.

Informationsfolder

Informationsfoldern om Samfundet S:t Erik har funnits på kansliet och i Stadsmuseets och Medeltidsmuseets butiker.

Hemsida och sociala media

Samfundet har under året arbetat med att uppdatera och underhålla hemsidan.

Samfundets närvaro i sociala media ökar stadigt. Både medlemmar och en intresserad allmänhet följer i allt större utsträckning samfundets verksamhet genom dessa forum. Inläggsinteraktioner genom gilla-markeringar, kommentarer, delningar etc ökar.

Samfundet har sedan 2013 en facebook sida, facebook.com/samfundetsterik. Under 2021 har följarna ökat till 937 (2020: 808). Antalet följare fortsätter att stiga även efter årsskiftet. Under året har 98 inlägg publicerats. De flesta om stadsplaneärenden som samfundet yttrat sig i. Det inlägg som haft störst räckvidd till unika konton med 4 443 och med en total exponering om 5 526 var "Länsstyrelsen visar var skåpet ska stå – upphäver bygglov för fastigheten Riset 11 på Södermalm" som också fick flest reaktioner och delningar (525). Det inlägg som gett flest inläggsklick (649) var "Spånga församlingshus hotas av rivning".

Sedan augusti 2014 har samfundet ett twitterkonto, @SamfundetStErik, som 2021 har 300 (2020: 295) följare. Ett konto som inte används i någon större utsträckning, vilket syns i statistiken för kontot.

Samfundet S:t Erik finns också på Instagram sedan 2015, samfundetsterik, med 669 (2020:488) följare. Under året har 26 inlägg publicerats. Det som hade störst räckvidd var inlägget "Spånga församlingshus hotas av rivning". Antalet följare har fortsatt att stiga efter årsskiftet.

Bildspel

Bildspelet med bilder från Samfundet S:t Eriks verksamhet och historia och som visas i skyltfönstret på Köpmangatan 5 planeras att uppdateras under 2022.

Grafisk profil

Arbetet med att förtydliga och binda samman Samfundet S:t Eriks logotype, symbol och layout har fortsatt under 2021.

Samfundet S:t Eriks arkiv

Sedan augusti 2019 finns Samfundet S:t Eriks arkiv i Stadsarkivet i Liljeholmen och upptar där cirka 9,7 hyllmeter. I september 2019 överlämnades föreningens arkiv som gåva till Stadsarkivet.

Fonder och erhållna gåvor

I juli mottog samfundet tacksamt en donation från Föreningen Kulturhistoriska Färder, som bildades 1952, men med anor från 1925. Föreningen har 2021 avvecklat sin verksamhet och önskade därför att donera kvarvarande likvida medel om 37 617 kronor till samfundet. Donationen ingår i samfundets egna kapital och ska enligt givarens önskemål användas för samfundets syften.

Utdelningen för 2021 från Johan Unmans fond på 292 444 kronor (254 423) har, liksom tidigare år, använts för årsboken.

Elsa Svenséns Minnesfond, vars avkastning skall användas till "stipendium för främjande av forskning om staden Stockholm och dess kulturhistoria", uppgick vid verksamhetsårets slut till 43 404 kronor (43 000).

Elsa Svenséns Minnesfond, stipendiemedel, uppgick vid verksamhetsårets slut till 9 171 kronor (7 553). Under året har inga stipendier delats ut.

Den gåva som samfundet erhöll 1992 från fru Signe Wirgin på 5 399 316 kronor, ingår i samfundets egna kapital och används för samfundets syften.

I mars 2016 mottog samfundet tacksamt en testamentsgåva om 2 000 000 kronor efter den sedan lång tid tillbaka ständige medlemmen i Samfundet S:t Erik, Ernst Hirsch. Gåvan redovisas i samfundets räkenskaper under Ernst Hirschs fond, som en del av ändamålsbestämda medel i samfundets fria egna kapital. Fondens ändamål är att medlen skall "användas för forskning, till priser och stipendier inom Samfundet S:t Eriks verksamhetsområde med tonvikt på kulturhusskyltar och för inköp av värdefull konst med Stockholmsmotiv". Under året har ett tryckbidrag om 40 000 kronor

beviljats Göran Holmberg för boken med den preliminära titeln: *En knävel på att skriva: Om ett liv i Floras tjänst. En biografi över Knut Bovin.*

Stiftelser

Stiftelsen Axel Hirsch fond förvaltas i stiftelseform under namnet Stiftelsen Axel Hirsch fond. Stiftelsens ändamål är att "främja utbildning och vetenskaplig forskning om staden Stockholm, dess historia, topografi samt kultur- och naturminnesmärken". Stiftelsens årsredovisning avges samtidigt med samfundets.

Ur Stiftelsen Axel Hirsch fond har två anslag beviljats. Hans Bolling och Leif Yttergren har tilldelats ett forskningsbidrag om 40 000 kronor till boken *Kvinnor i skolans och hälsans tjänst. Stockholm som centrum för kvinnlig svensk och internationell kroppskultur 1864 - 2020*. Niklas Eriksson har tilldelats ett tryckbidrag om 40 000 kronor till boken *Stormaktsskärgård: Marin landskapshistoria utmed farlederna mot Stockholm*.

Samfundet erhöll den 21 augusti 2001 en donation till ett värde av 852 530 kronor från Margot Höjering. Donationen förvaltas i stiftelseform under namnet Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmläsa. Stiftelsens ändamål är att utdela stipendier till forskare "som har för avsikt att såväl bedriva forskning kring Stockholm och dess historia, som att publicera uppnådda resultat i bokform".

År 2013 mottog stiftelsen tacksamt en testamentsgåva om 1 000 000 kronor efter Margot Höjering "att användas för stiftelsens ändamål". Stiftelsen årsredovisning avges samtidigt med samfundets.

Ur Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmläsa har tre stipendier beviljats. Tobias Osvald har tilldelats ett stipendium om 22 000 kronor till doktorsavhandlingen om *Stadens gränsplatser: Kungliga poliskammaren och vardagens omstridda rum 1776 - 1835*. Eva-Lena Bergström har tilldelats ett stipendium om 30 000 kronor till boken *Utan konst kan jag inte leva. Om Agnes Widlund och konstsalongen Samlaren*. Vidare har Maja Hultman tilldelats ett stipendium om 30 000 kronor till boken *Feeling Jews and Jewish Feelings in the City: Emotional Topography and Power Relations in modern Stockholm*.

Samfundet S:t Erik
Styrelsen

Bilaga 1 Priser och beviljade anslag 2021

Kristina Berglund	2020 års Belöningsplakett och pris	50 000
Catharina Nolin	2021 års Belöningsplakett och pris	50 000
Linda Wikland Stockholms universitet	Stockholmiapriset 2021 om 15 000 kronor för masteruppsatsen <i>Vårt dagliga bröd giv oss idag. Hungersnöd, krishantering och resiliens i Stockholm 1650-1750.</i> Samfundets andel	5 000
Agda Wiklund Viktor Rydbergs Gymnasium Jarlapan	Min Stockholmsskildring 2021, första pris för uppsatsen <i>Jag väntar på Slottsbacken</i>	<u>5 000</u>
Nora Wennerberg Nacka Gymnasium	Min Stockholmsskildring 2021, delat andrapris för uppsatsen <i>Jag ringer till morfar och frågar om bananerna</i>	2 500
Miranda Balic Anna Whitlocks gymnasium	Min Stockholmsskildring 2021, delat andrapris för uppsatsen <i>Alla vet hur det är i Tensta, men dom har aldrig varit här.</i> En studie av <i>mediebilden vs människors berättelser om plats och gemenskap i Tensta</i>	2 500
Föreningen Stigberget / Anna Lindhagen museum	Hyresbidrag	40 000
Kjell Kallenberg, red.	Tryckbidrag för boken med prel. titeln Drottningens gosse	30 000
Anders Bergström KTH	Tryckbidrag för boken med prel. titeln Med Colombas blick - <i>Aritekter och arkitektur i svenskt 60-tal samt återutgivning av Ewa von Zweigbergks artikelserie Vad gör arkitekten?</i>	40 000
Christian Reimers AB Vinghästen	Tryckbidrag för boken <i>På spaning efter Brommas historia - människor och bebyggelse under 5 000 år</i>	25 000
Alexis Pontvik	Tryckbidrag för boken <i>Stadens särprägel</i>	40 000
Kent Fernström	Material till produktion av modellen med området söder om Klara kyrka	10 000
Kjell-Åke Andersson	Tryckbidrag för fotoboken med prel. titeln Aspuddens 70-tal	40 000
Fredrik Kopsch Lunds universitet	Stipendium för forskningsprojektet för databas över <i>Stockholmshyror 1907 - 1942.</i>	20 000
Tore Jansson	Tryckbidrag till boken <i>Stockholmsfåglar</i>	40 000
Björn Hagelin	Tryckbidrag till boken <i>Vågmästare. Handel och sjöfart i Stockholm från Bohnstedt till Svea</i>	<u>25 000</u>
Ur Ernst Hirschs fond	Transport	425 000
Göran Holmberg	Stipendium för produktion av boken med prel. titeln <i>En knävel på att skriva: Om ett liv i Floras tjänst. En biografi över Knut Bovin.</i>	40 000
	Summa beviljade anslag 2021	465 000